

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Hetedik évfolyam.

32. szám.

Szerkeszti:

Székelyudvarhely, 1909. aug. 12.

Előfizetési ára: községeknek, valamint kör- és községi jegyzőknek egész évre 6 korona. Egyes szám ára 50 fillér.

Dr. Keith Ferencz,
várm. tb. főjegyző.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely, Árpád-utca 3. sz., hová az előfizetési pénzek küldendők.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

239.

Udvarhelyvármegye alispánja.

Szám 4988—909. alisp.

A községi és körjegyzőknek.

Folyó évi 41753—909. számú leiratában a kereskedelemügyi miniszter ur féláru vasuti jegykedvezményt engedélyezett az önállóan működő községi és körjegyzők részére. A kedvezmény igénybevételéhez arczképes igazolványt kell beszerezni, még pedig folyó évben legkésőbb augusztus 31-ikéig.

E záros határidőre való tekintettel felhivom a jegyző urakat, hogy folyó 20-ikáig bezárólag az igazolvány kiadására irányuló kérésüket okvetlenül adják be hozzám. A kérésre egy korona értékű postajegyet kell alkalmazni, s a kéréshez csatolni kell még 2 drb látogatójegy nagyságu és névaláírással ellátott arczképet.

Székelyudvarhely, 1909. augusztus 5-én.

Alispán helyett:
Dr. Paál, főjegyző.

240.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

77307—VII. 1. szám.

Valamennyi törvényhatóságnak.

Mivel a hesszeni légy (lecidomya destructor) megjelenése esetén az ország nagyrészében meglepően károkat okozhat, indittatva érzem magam, hogy az aratás megkezdése alkalmából az Egyesült Államokban tapasztalt sikerek alapján újból a következőket rendeljem el:

Azon községek, illetve városok határában, hol a hesszeni légy infectió az elmúlt, vagy a folyó évben nagyobb mértékben megállapított, az u. n. csalogató vetések veendő alkalmazásba. Ezek abban állanak, hogy minden táblában már

augusztus utolsó, vagy szeptember első napjában több helyen néhány barázdányi öszi gabona vagy árpa vetendő, mely célra a legsilányabb minőségű vetőmag is használható.

Ezek a csalogató vetések arra valók, hogy a hesszeni legyek ezekbe rakják petéiket.

Az ilyen csalogató vetések aztán rendes vetés, legkésőbb azonban a tél beállta előtt jól alászántandók, ügyelvén arra, hogy egész hosszakban tökéletesen a föld alá kerüljenek és így belőlük tavasszal a légyrajok ki ne szállhassanak. Igen ajánlatos az ilyen alászántott csalogató vetések lehengerelése is.

Fölvivom a közönséget, hogy abban az esetben, ha a hesszeni légy a törvényhatóság területén nagy kiterjedésben és kártékony módon lépett fel a fenyegető veszély nagyságára való tekintettel: eme védekezési módot a gazdaközönségnek a lehető legáltalánosabb módon sürögösen tudomására hozza és elvárom, miszerint gondoskodik arról, hogy ezen védekezési mód a legszigorubb pontossággal és teljes erélylyel végrehajtsák és a járási főszolgabírákat, valamint a községi előljárókat is a védekező eljárások lelkiismeretes betartásának ellenőrzésére sulyos felelősség terhe alatt kötelezندی. Ezen rendelet megrehajtásáról annak idején jelentést várok.

Budapest, 1904. július 16-án.

A miniszter megbízásából:

Radics György s. k.,
miniszteri o. tanácsos.

A másolat hitelül:

Pázmándi s. k., hiv. főigazgató.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám 4408—909.

Mindhárom főszolgabírónak és valamennyi községi előljáróságnak.

M. kir. földmivelésügyi miniszter ur fenti körrendeletét minél szélesebb körben leendő közhírrététel és alkalmazkodás végett azzal adom

ki, hogy a főszoigabirák jelentéseiket annak idején hozzám terjesszék fel.

Székelyudvarhely, 1909. augusztus 7-én.

Alispán helyett:
Dr. Paál, főjegyző.

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

241.

Tekintetes alispán ur!

A m. kir. belügyminiszter ur ő nagyméltósága 46—25649. VII. b. 1909. sz. — Fiuméra is kiterjedő — körrendeletében felhívta a törvényhatóságok figyelmét a szeszes italok élvezete következményeképp beálló betegségekre, bűnre és nyomorra.

Megdöbentő képet vetített oda az egyesekre és a családi életre is kiható romboló hatásáról.

A nép anyagi és erkölcsi romlását, elzüllesztését, testi és lelki elsatnyulását ezen veszedelmes szenvedélynek tulajdonítja.

Fölemelte szózatát s felhívta a törvényhatóságokat és minden intézményüket kötelességeikre, mondván, hogy az alkoholizmus elleni küzdelemben minden tényező vegyen részt, mert abban »első sorban a társadalmat illető fontos szerep« és mert társadalmi uton kell a népet felvilágosítani a szeszes italok káros hatásairól, a társadalom feladata megszüntetni az ivási szokásokat és szervezni az alkoholelletlen mozgalmat.

E cél szolgálataiban s e cél elérésére készítettünk — költséget és fáradságot nem kímélve — egy faliképet, mely szemléltető módou figyelmezteti a népet s még irástudatlannal is megérteti, hogy »óvakodjunk a szeszes italoktól«.

Faliképünket a belügyminiszter ur ő nagyméltóságának bemutatni alkalmunk volt, aki azt, mint az alkoholizmus elleni küzdelemnek jól bevált eszközét a törvényhatóságnak újból figyelmébe ajánlotta. (B. M. 146550—908.)

Tekintetes alispán ur körültekintő b. figyelmét ezen körrendeletre az egyidejűleg mintául küldött faliképünk tetszetős és gyakorlati helyességére fölhiva, aziránt eszedezünk, hogy fali képünk megrendelését a hatósága alá tartozó nagy és kis községeknek, ipartelepeknek, intézeteknek, jótékony és humanus egyleteknek meghagyni, illetőleg ajánlani méltóztassék.

A faliképet egy levelező lap utján tett megrendelésre 2 kor. 40 fill. postaköltségmentesen azonnal szállítjuk.

Tekintetes alispán ur iránt: Kiváló tisztelettel s hazafias üdvözzlettel Oolatsek-féle könyvkereskedés Temesvárott (belváros).

Cossel Arnold s. k.

Szám 4453—909. alisp.

Valamenyi községi előljáróságnak.

Fentti megkeresést figyelmébe ajánlom.

Székelyudvarhely, 1909. augusztus 4-én.

Alispán helyett:
Dr. Paál, főjegyző.

242.

Szolnokdobokavármegye alispánjától.

Szám 6716—909.

Folyó évi június hó 24-én a jégeső teljesen elverte a Szolnokdobokavármegyéhez tartozó »Szásznnyires« község határát. A község lakói, kik legnagyobb részt kizárólagosan a résziben megmunkált föld terményéből tartották fenn magukat, családjukkal együtt a legnagyobb nyomornak és éhenhalásnak vannak kitéve. Mivel az idő előrehaladott volta miatt ezen veszteséget önjerejükben már nem pótolhatták, azon kéressel fordulok a czimhez, hogy a szásznnyiresi jégkárosultak javára, esetleges rendelkezésre álló alapból, bármily csekély összeget juttatni s ezenkívül a törvényhatóság területén a könyörödomány gyűjtést megindítani sziveskedjék.

Dés, 1909. július 30-án.

Alispán helyett:
Aláírás olvashatlan, főjegyző.

Szám 4996—909. alisp.

A három járási főszoigabirónak, Székelyudvarhely r. t. város polgármesterének, valamenyi községi és körjegyzőnek.

A gyűjtés megkísérlése és eredmény esetén a begyűlt összegnek közvetlenül a megkereső hatósághoz való eljuttatása céljából kiadom.

Székelyudvarhely, 1909. augusztus 5-én.

Alispán helyett:
Dr. Paál, főjegyző.

243.

87052—909. V-I. a. B. M. számú körrendelet.

A hatóságok figyelmének felhívása egy Schrancz József nevű, községi illetőségű, kolduló pinczértől a községek részéről szokásos segély megtagadása tárgyában.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak, budapesti m. kir. államrendőrség főkapitányának.

Vasvármegye alispánjának 1909. évi június hó 12-én 11245. szám alatt kelt jelentése szerint Schrancz József 60 éves, községi illetőségű pinczér munka nélkül szokott csavarogni, miközben idegen községektől illetőségi községe terhére segélyt kér.

Felhivom ennélfogva a czimet intézkedjék

aziránt, hogy a nevezettnek a községek (főváros) részéről semmiféle anyagi segély ne nyujtassék és ha kéregetésen éretik illetőségi községébe tolonczoltassék.

Budapest, 1909. július 27-én.

A miniszter meghagyásából:
Bölc s. k., miniszteri tanácsos.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körözvénnyek.

Állati betegségek. *Sertésorbáncz* megszűnt Homoródszentlászló községben a zárlat feloldatott.

Pályázati hirdetmény. Miatán előzőleg közzétett bordosi körjegyzőségben (Udvarhelyvárm. székelykereszturi járás) rendszeresített és 1000 K fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állásra vonatkozó pályázati hirdetmény eredménytelen maradt, újabb pályázati hirdetményt bocsátok ki. Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy a törvényben meghatározott képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikat f. évi *augusztus 20-án* d. e. 12 óráig hozzám okvetetlen adják be, mert a későbbben érkezőket nem fogom figyelembe venni. A választás határidejének kitűzése iránt később fogok intézkedni. Székelykeresztur, 1909. július 31-én. *Bíró, szolgabíró.*

Pályázat erdősítési jutalmakra. Az erdő-törvény (1879. évi XXXI. t.-czikk) 165. §-ában körülírt kopár-, vízmosásos és futóhomokterületeken ez évben létesítendő, közgazdasági jelentőséggel bíró erdősítések megjutalmazására az országos erdei alaplól tizenegy (11) nagy jutalmat, tíz (10) elsőrendű és kilenc (9) másodrendű elismerő jutalmat tűzök ki, u. m.: három egyenként 1000 koronás nagy jutalmat, (kettőt készpénzben, egyet disztárgyban), négy egyenként 800 koronás nagy jutalmat, (kettőt készpénzben, kettőt disztárgyban), négy egyenként 600 koronás nagy jutalmat, (kettőt készpénzben, kettőt disztárgyban), öt egyenként 500 koronás elsőrendű elismerő jutalmat (hármát készpénzben, kettőt disztárgyban), öt egyenként 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmat, (hármát készpénzben, kettőt disztárgyban), öt egyenként 300 koronás másodrendű elismerő jutalmat, (hármát készpénzben, kettőt disztárgyban), és négy egyenként 200 koronás másodrendű elismerő jutalmat, (hármát készpénzben, egyet disztárgyban.) Ezen jutalmakért az érdekelt birtokosok (bérlok) azon erdősítéseikkel versenyezhetnek, a melyeket az 1879. évi XXXI. t. cz. 165. §-ban körülírt kopár-, vízmosásos, vagy futóhomokterületeken, állami pénzsegély igénybevétele nélkül a folyó év tavaszán vagy őszén foganásítottak. Megkivántatik azonban, hogy: a) az 1000 koronás nagy jutalmakra versenyző erdősítések egy tagban legalább 25 kat. hold terjedelműek, b) a 800 és 600 koronás nagy jutalmakra versenyző erdősítések egy vagy több tagban legalább 25 kat. hold terjedelműek, c) az 500 és 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmakra versenyző erdősítések egy vagy több tagban legalább 10

kat. hold terjedelműek, és végül d) a 300—200 koronás másodrendű elismerő jutalmakra versenyző erdősítések egy vagy több tagban legalább 5 kat. hold terjedelműek legyenek. A pályázó birtokos a versenyre bocsátott erdősítést az első munkálatoktól kezdve a jutalom odaitélésének idejéig állandóan gondozni, a szükséges pótlásokat foganatosítani s a létrejövő erdőt az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2., illetve 4. §-ai szerint erdőként fentartani és kezelni tartozik. A versenyre bocsátott erdősítések az 1914-ik évben fognak a helyszínén megbírálatni. A jutalmak kiosztásánál az erdősítések sikere és közgazdasági jelentősége, az erdősítésnél felmerült nehézségek és az erdősítésre fordított költségek fognak irányadóul szolgálni, de a pénzjutalmak kiosztásánál figyelembe vétetnek ezek mellett a birtokos vagyoni viszonyai is. A pályázó birtokos a jutalomra csak akkor tarthat igény, ha a versenyre bocsátott és a jutalomra érdemesnek ítélt erdősítés a jutalom odaitélésének idejében is birtokában lesz. Az odaitélt pénzjutalom egy harmadrésze az erdősítést teljesítő kezelő erdősítést (gazdatisztet vagy bérlőt) fogja illetni. A disztárgyat nyert birtokosok azon alkalmazottai pedig, — kik a jutalmazott erdősítések teljesítése körül kiváló érdemet szereztek, — érdemük szerint külön pénzjutalomban fognak részesülni. A folyó év tavaszán teljesített erdősítéseket legkésőbb folyó évi augusztus hó végéig, a folyó év őszén teljesített erdősítéseket pedig legkésőbb folyó évi december hó 25-ig kell a birtokosnak a közigazgatási erdészeti bizottságnál vagy a kir. erdőfelügyelőségnek pályázatra bejelenteni. Pályázhat a feltételeknek megfelelő erdősítésekkel az erdősítést teljesítő erdő- vagy gazdatiszt, valamint a beerdősített terület bérlője is, de pályázati kérelméhez mellékelni kell a birtokos írásbeli nyilatkozatát, melyben az kijelenti, hogy a pályázatban való részvételhez hozzájárul és egyszersmind kötelezi magát, hogy a versenyre bocsátott erdősítést az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. vagy 4. §-aiban meghatározott feltételek szerint állandóan erdőként fogja fentartani és kezelni. A pályázati kérvényben az erdősítés helyét (község, dűlő, helyrajzi szám), kiterjedését és az erdősítésre használt fanemeket pontosan meg kell jelölni. Budapest, 1909. évi július hó. *M. kir. földművelésügyi minister.*

Postaügynökség megnyitása. A ujonnan rendezett székelyszentkirályi postaügynökség folyó évi augusztus hó 15-én megnyílik.

Felfogott tehén. Enlaka községben aug. 1-én egy drb. 5 éves pirosas szőrű, fehér villás szarvu, jegynélküli meddű tehén felfogatott. Igazolt tulajdonosa a községi bírótól átveheti.

Felfogott lovak. Folyó hó 2-án H.-keményfalva község határán 2 drb ló felfogatott. Az egyik világos pej, a másik sötétpej. Koruk 7—8 évesnek látszó. A sötét pej nyakán egy kis sántus szíjjal felkötvé.

Talált kopó. Orbán András óczfalvi lakos a város határán egy fekete szőrű kopó 'kolyket talált.

Körözendő egyének. *Özv. Gergelics Lászlóné* szül. Hóbor Katalin, ki legutóbb Nikla (so-

mogymegye) községben tartózkodott és aki Horváth Sándor házalóval élt vadházasságban, nyomozandó, s feltalálás esetén arra, vajjon férjével 1893-ban történt házasságuk óta hol, mely községben mennyi ideig laktak, fizettek-e azon helységben adót, a község terheihez hozzá járultak-e? körülményesen kihallgatandó s a felveendő jegyzőkönyv Zalavármegye alispánjának 6189. számra való hivatkozással megküldendő.

Az 1862. évben *Cziller Nándor* és Huber Terézia szülőktől Eszterháza községben született Cziller János tartózkodási helye kinyomozandó és feltalálás esetén illetőségi viszonyaira vonatkozólag tüzetesen kihallgatandó s a felveendő jegyzőkönyv Sopronvármegye alispánjának 11887. számra való hivatkozással megküldendő.

Néhai *Izsák Mihály* özvegye Krajcsovszki Apollania nyomozandó s feltalálás esetén férje illetőségére vonatkozólag kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv Esztergomvármegye alispánjának megküldendő.

1886. évben december 20-án Budapesten *Pap Juliánnától* törvénytelen ágyból született Pap Lajos, Jenő, András nyomozandó és feltalálása esetén illetőségi viszonyaira és különösen arra nézve kihallgatandó, hogy anyja Pap Juliánna hol és mikor halt meg? A felveendő jegyzőkönyv Fejérvármegye alispánjának 8490. számra való hivatkozással megküldendő.

Nagy (Bacsi) Lajos, aki Veréb községben 1868. évben Barsi Péter és Nagy Mária szülőktől született nyomozandó és feltalálása esetén arra nézve kihallgatandó, hogy 1905. év óta hol és kik voltak munkaadói, fizetett-e közvetve vagy közvetlenül adót és teljesített-e közszolgálatot? A felveendő jegyzőkönyv Fejérvármegye alispánjának megküldendő.

Hutterer Antal, aki Katymár községben, Bácsbodrogmegyében 1862. évben február 7-én Hutterer Antal és Hach Eva szülőktől született nyomozandó és feltalálása esetén illetőségi viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatandó, hogy hol,

mikortól meddig, milyen minőségben tartózkodott, fizetett-e közvetlenül, vagy közvetve adót, teljesített-e valami közszolgálatot pl. közmunkát? A felveendő jegyzőkönyv Fejérvármegye alispánjának megküldendő.

Hodusz Zsófia, ki Ercsiben született 31 éves nyomozandó és feltalálása esetén illetőségi viszonyaira nézve tüzetesen kihallgatandó, hogy hol mikortól meddig, milyen minőségben tartózkodott, fizetett-e közvetlenül avagy közvetve adót? A felveendő jegyzőkönyv Fejérvármegye alispánjának 8560. számra való hivatkozással megküldendő.

Budapesten 1875. évben született r. kath. vallásu *Ujvári Lajos* asztalossegéd (szülői Ujvári Valentin és Zsuzsanna) nyomozandó, feltalálás esetén őt saját, valamint anyja illetőségi, vagyoni, adózási és tartózkodási körülményeire vonatkozólag tüzetesen kihallgatandó s a vele felvett jegyzőkönyv Budapest székes főváros tanácsának megküldendő.

Kourád János volt máv. kazánkovács nyomozandó s feltalálás esetén az alábbi kérdésekre jegyzőkönyvileg kihallgatandó: 1. Hol, mikor és mely község hadjutaléka javára állított sor alá? 2. Sátoraljauhelyen, Debreczenben és Gyulafehérváron mettől-meddig tartózkodott s járult-e valahol hozzá a községi közterhekhez s a felvett jegyzőkönyv Kolozsvár szab. kir. város tanácsának megküldendő.

Az 2849. évben Szárföld községben született *Árpási Lajos* — foglalkozására nézve csizmadia — tartózkodási helye kinyomozandó és feltalálás esetén illetőségi viszonyaira vonatkozólag tüzetesen kihallgatandó A kihallgatásról felvett jegyzőkönyv Sopronvármegye alispánjának megküldendő.

Budapesten 1858. évben született *Spánitz Nándor* kertész nyomozandó, feltalálás esetén őt illetőségi viszonyai felől tüzetesen kihallgatandó s a felvett jegyzőkönyv Budapest székesfőváros tanácsának megküldendő.